

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ
և Անկախ աուդիտորի եզրակացություն
«ԻԴՐԱՄ» Սահմանափակ
Պատասխանատվությամբ Ընկերություն

31 դեկտեմբերի 2022թ.

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն	10
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	12

Անկախ աուդիտորի եզրակացություն

Գրանթ Թորնթոն ՓԲԸ
Երևան Պլազա բիզնես կենտրոն
ՀՀ, ք. Երևան 0015
Գրիգոր Լուսավորչի 9
Հ. + 374 10 50 09 64/61

Grant Thornton CJSC
Yerevan Plaza Business Center
9 Grigor Lusavorich Street,
Yerevan 0015, Republic of Armenia
T + 374 10 50 09 64/61

«ԻԴԴԱՍ» Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության միակ մասնակցին.

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ԻԴԴԱՍ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության և նրա դուստր ընկերությունների (միասին՝ Խումբ) համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը և դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի վերաբերյալ համառոտագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները տալիս են Խմբի՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համախմբված ֆինանսական վիճակի և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքների ու համախմբված դրամական հոսքերի ճշմարիտ և իրական պատկերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ներ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն անցկացրել ենք աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության՝ «Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի» (ՀԷՄՄԽ կանոնագրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՄԽ կանոնների և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտին վերաբերող էթիկայի պահանջների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Այլ հանգամանք

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտն իրականացվել է մեր ընկերության կողմից և 2022թ հունիսի 15-ին թվագրված մեր եզրակացությամբ մենք արտահայտել ենք վերապահումով կարծիք այդ ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ՝ ՖՀՄՍ-երի համաձայն ֆինանսական

հաշվետվությունները չհամախմբելու պատճառով: Ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 32-ում՝ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համադրելի ֆինանսական հաշվետվությունները վերաներկայացվել են՝ դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները համախմբելու արդյունքում: Հետևաբար, կարծիքի ձևափոխման հիմքեր այլևս չկան: Մեր կողմից աուդիտի են ենթարկվել նաև այդ վերաներկայացումները:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում ներգրավված անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՄ-ների համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի՝ անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու համար, համապատասխան դեպքերում անընդհատության հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Խմբի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա համախմբված հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Խումբը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում ներգրավված անձիք պատասխանատու են Խմբի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից՝ անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՄ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք առանձին կամ միասին վերցրած կազդեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Որպես ԱՄՄ-ներին համապատասխան աուդիտի մաս, աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- Որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար ու համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության պատճառով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն,

միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության չարաշահում:

- Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, այլ ոչ թե Խմբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- Գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան բացահայտումների ողջամտությունը:
- Եզրահանգումներ ենք կատարում ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է ղեկավարի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է նշանակալի կասկած հարուցել Խմբի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա ղեկավարը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Խմբին դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- Գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու ղեկավարի ճշմարիտ ներկայացումը:
- Ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ Խմբի ներքում գործող կազմակերպությունների կամ ձեռնարկատիրական գործառնությունների ֆինանսական տեղեկատվության վերաբերյալ՝ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատու ենք Խմբի աուդիտի ուղղորդման, ղեկավարման և իրականացման համար: Մենք ամբողջովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտորական առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Արմեն Հովհաննիսյան
Տնօրեն

Էմիլ Վասիլյան, FCCA
Առաջադրանքի պատասխանատու

15 հունիսի 2023թ.

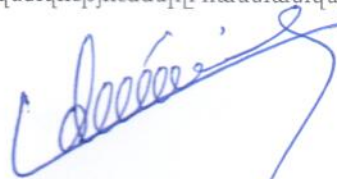
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար դրամ

	Օանոթ.	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներ- կայացված)	2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներ- կայացված)
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4	15,043,508	11,191,194	7,221,002
Ավանդներ բանկերում	5	118,968	187,213	119,445
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	10	1,281,689	1,272,917	553,746
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	9	168,147	92,753	20,475
Հիմնական միջոցներ	6	400,933	252,952	208,269
Ոչ նյութական ակտիվներ	7	702,908	631,257	722,537
Գուդվիլ	8	184,285	184,285	184,285
Ընդամենը ակտիվներ		17,900,438	13,812,571	9,029,759
<i>Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ</i>				
<i>Պարտավորություններ</i>				
Վարկեր բանկերից	12	487,192	788,776	979,751
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	13	9,621,442	8,418,497	5,722,330
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	14	1,541,286	213,439	156,659
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		930,403	646,514	162,934
		12,580,323	10,067,226	7,021,674
<i>Սեփական կապիտալ</i>				
Կանոնադրական կապիտալ	11	365,446	365,446	365,446
Լրացուցիչ կապիտալ		6,340	6,340	6,340
Կուտակված շահույթ		4,973,205	3,305,157	1,500,406
Արտարժույթի փոխարկման պահուստ		(68,728)	1,900	52,787
Մայր ընկերության մասնակիցներ		5,276,263	3,678,843	1,924,979
Զվերահսկվող բաժնեմաս		43,852	66,502	83,106
Ընդամենը կապիտալ		5,320,115	3,745,345	2,008,085
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		17,900,438	13,812,571	9,029,759

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են 2023թ. հունիսի 15-ին:

Արսեն Քոչեյան
Տնօրեն

Մարիամ Հակոբյան
Ֆինանսական տնօրեն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից 56 էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ համատեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի (վերաներկայացված)
Մատուցված ծառայություններից հասույթ	16 10,631,483	7,957,043
Կուիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	(1,921,494)	(1,979,710)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(1,667,268)	(1,060,728)
Վճարահաշվարկային սարքավորումների սպասարկման ծախսեր	(321,823)	(233,408)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	6, 7 (152,404)	(144,147)
Վարչական այլ ծախսեր	17 (1,052,828)	(840,431)
Գործառնական շահույթ	5,515,666	3,698,619
Այլ եկամուտ	19,315	8,389
Ֆինանսական եկամուտ	18 293,027	151,364
Ֆինանսական ծախս	18 (111,871)	(97,999)
Այլ ոչ գործառնական եկամուտ/(ծախս)	(20,355)	3,241
Արժեզրկման ծախս, գուտ	19 (23,231)	(40,086)
Արտարժույթային գործառնություններից եկամուտ, գուտ	20 293,885	324,267
Շահույթ մինչև հարկումը	5,966,436	4,047,795
Շահութահարկի գծով ծախս	21 (1,083,295)	(742,685)
Տարվա շահույթ	4,883,141	3,305,110
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք Հոդվածներ, որոնք հետագայում կվերադասակարգվեն շահույթին կամ վնասին</i>		
Արտերկրյա ստորաբաժանումների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերություններ	(94,171)	(67,850)
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	(94,171)	(67,850)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	4,788,970	3,237,260
<i>Զուտ շահույթի բաշխում</i>		
Զվերահսկվող բաժնեմաս	(8,450)	(16,603)
Մայր ընկերության մասնակիցներ	4,797,420	3,253,863

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից 56 էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ համատեղ:

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար դրամ

	Կանոնա- դրական կապի- տալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Կուտակ- ված շահույթ	Արտարժույթի փոխարկ- ման պահուստ	Մայր ընկերության մասնակիցներ	Չվերահսկվող բաժնեմաս	Ընդամենը
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (նախքան վերաներ- կայացումը)	365,446	6,340	1,542,869	-	1,914,655	-	1,914,655
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (վերաներկա- յացված)	365,446	6,340	1,500,406	52,787	1,924,979	83,106	2,008,085
Տարվա շահույթ	-	-	3,304,751	-	3,304,751	359	3,305,110
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	(50,887)	(50,887)	(16,963)	(67,850)
<i>Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>	-	-	3,304,751	(50,887)	3,253,864	(16,604)	3,237,260
Շահաբաժինների վճարում	-	-	(1,500,000)	-	(1,500,000)	-	(1,500,000)
Մեփականատե- րերի հետ գործարքներ	-	-	(1,500,000)	-	(1,500,000)	-	(1,500,000)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայաց- ված)	365,446	6,340	3,305,157	1,900	3,678,843	66,502	3,745,345

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ

	Կանոնա- դրական կապի- տալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Կուտակ- ված շահույթ	Արտարժույթի փոխարկ- ման պահուստ	Մայր ընկերության մասնակիցներ	Չվերահսկվող բաժնեմաս	Ընդամենը
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայաց- ված)	365,446	6,340	3,305,157	1,900	3,678,843	66,502	3,745,345
Կապիտալ ներդրում	-	-	-	-	-	28,350	28,350
Տարվա շահույթ	-	-	4,868,048	-	4,868,048	15,093	4,883,141
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	-	(70,628)	(70,628)	(23,543)	(94,171)
<i>Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>	-	-	4,868,048	(70,628)	4,797,420	(8,450)	4,788,970
Շահաբաժինների վճարում	-	-	(3,200,000)	-	(3,200,000)	(42,550)	(3,242,550)
Մեփականատե- րերի հետ գործարքներ	-	-	(3,200,000)	-	(3,200,000)	(42,550)	(3,242,550)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	365,446	6,340	4,973,205	(68,728)	5,276,263	43,852	5,320,115

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից 56 էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ համատեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի (վերաներ-կայացված)
<i>Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Շահույթ մինչև հարկումը	5,966,436	4,047,795
<i>Ճշգրտումներ</i>		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	152,404	144,147
Ոչ ընթացիկ ակտիվների օտարումից գուտ վնաս/(օգուտ)	17,561	(3,241)
Ֆինանսական եկամուտ	(293,027)	(151,364)
Ֆինանսական ծախսեր	117,204	99,745
Փոխարժեքային տարբերությունից գուտ վնաս/(օգուտ)	(4,316)	70,304
Արժեզրկումից վնաս/հակադարձում	(9,864)	39,669
<i>Գործառնական շահույթ նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները</i>	5,946,398	4,247,055
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	21,513	(739,676)
Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	1,241,630	2,698,071
Այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	274,504	94,157
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցներ</i>	7,484,045	6,299,607
Վճարված շահութահարկ	(886,512)	(332,936)
<i>Գործառնական գործունեությունից գուտ դրամական հոսքեր</i>	6,597,533	5,966,671
<i>Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(466,055)	(139,426)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր	27,741	4,500
Ավանդներ բանկերում	67,635	(137,426)
Ստացված տոկոսներ	292,090	151,364
Փոխառության տրամադրում կապակցված կողմին	(2,000,000)	-
Փոխառության մարում կապակցված կողմից	2,000,000	-
<i>Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված գուտ դրամական միջոցներ</i>	(78,589)	(120,988)

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ	2022թ.	2021թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի (վերաներկայացված)
<i>Ֆինանսավորման գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր</i>		
Վարկերի ստացում	299,955	-
Վարկերի մարում	(707,349)	(287,228)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(48,704)	(35,836)
Լրացուցիչ ներդրում	28,350	-
Շահաբաժինների վճարում	(2,142,550)	(1,500,000)
<i>Ֆինանսավորման գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	<i>(2,570,298)</i>	<i>(1,823,064)</i>
<i>Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ</i>	<i>3,948,646</i>	<i>4,022,619</i>
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա սկզբում	11,191,194	7,221,002
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(74,945)	(8,537)
Դրամական միջոցների ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստում փոփոխության ազդեցությունը	12,354	(18,212)
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(33,741)	(25,678)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարվա վերջում (տե՛ս ծանոթագրություն 4)	15,043,508	11,191,194

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 12-ից 56 էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ համատեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«ԻԴՐԱՄ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերությունը (Մայր Ընկերություն) հիմնադրվել է 2008թ.-ի մայիսի 8-ին և Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով գրանցվել է իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրում:

Մայր Ընկերությունը հանդիսանում է «ԻԴՐԱՄ» վճարային համակարգի օպերատորը: Մայր Ընկերությունը 2009թ.-ի դեկտեմբերի 29-ին Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից ստացել է դրամական փոխանցումներ իրականացնելու լիցենզիա, իսկ 2016թ. մարտի 31-ից ստացել է նաև վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ և քլիրինգ իրականացնելու լիցենզիա:

Մայր Ընկերությունը Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից 2012թ.-ին առաջինը Հայաստանի Հանրապետություն ստացել է էլեկտրոնային փող թողարկելու թույլատվություն:

Մայր Ընկերության գործունեության առաջնային նպատակներն են. տարածել և խրախուսել էլեկտրոնային փողի լայն կիրառումը՝ նպաստելով էլեկտրոնային առևտրի զարգացմանը Հայաստանում, հնարավորություն ընձեռել հաճախորդներին առցանց ռեժիմով կատարել բազմատեսակ վճարումներ՝ ստեղծելով հարմարավետ և լայն կիրառություն ունեցող վճարման գործիք, կատարելագործել դրամական փոխանցումների հնարավորությունները:

Մայր Ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում մատուցում է հետևյալ վճարահաշվարկային ծառայությունները՝

- Կումուսալ և բջջային վճարումների ընդունում
- Ինտերնետային ծառայության վճարումների ընդունում
- Ֆինանսական կազմակերպությունների վարկերի տրամադրումներ վերջիններիս հաճախորդներին և դրանց գծով կատարվող մարումների ընդունում
- Առցանց խանութներից կատարվող առևտրի դիմաց վճարումների ընդունում
- Առցանց խաղաղրույքների վճարումների ընդունում
- Հարկերի և տուրքերի վճարումների ընդունում
- Դրամական փոխանցումների իրականացում և այլ վճարահաշվարկային ծառայությունների մատուցում
- Կանխիկացման ծառայություններ:

Մայր Ընկերության իրավաբանական հասցեն է ՀՀ, ք. Երևան, 0002, Մարյան 382., բն. 27:

Մայր Ընկերության գործունեության հասցեն է. ՀՀ, ք. Երևան, Կենտրոն, Նալբանդյան փող. 48/1:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Մայր Ընկերությունն ունի 1 մասնաճյուղ ք. Երևանում (2021թ. դեկտեմբերի 31՝ 2 մասնաճյուղ):

2019թ.-ին Մայր Ընկերությունը ձեռք է բերել տերմինալների սպասարկում իրականացնող «ԱԼՖԱ ԻՆՎԵՍՏ» ՍՊԸ-ի 50.05% բաժնեմասը:

2020թ.-ին Մայր Ընկերությունը ձեռք է բերել համակարգիչների ծրագրային ապահովման մշակում իրականացնող «ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼՆՆՅԵ ՊԼԱՏԵԺՆՆՅԵ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԻ» ՍՊԸ-ի 75% բաժնեմասը:

Վերոնշյալ գործարքների արդյունքում ձևավորվել է Խումբը, որը ներառում է Մայր Ընկերությունը և երկու դուստր ընկերությունները՝ «ԱԼՖԱ ԻՆՎԵՍՏ» ՍՊԸ և «ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼ ԼՈՑՅԵ ՊԼԱՏԵԺՆԸՅԵ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԻ» ՍՊԸ:

2017թ. հոկտեմբերի 25-ից Խմբի միակ մասնակիցն է հանդիսանում «ԴԻՋԻԹԼ ԶՈԼԴԻՆԳՍ ԼԻՄԻԹԵԴ» ՍՊԸ-ն (տե՛ս ծանոթագրություն 11):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի աշխատողների ցուցակային թվաքանակը կազմել է 96 մարդ (2021թ.՝ 189):

Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն::

Իրավիճակն Հայաստանի Հանրապետությունում էլ ավելի է սրվել Ադրբեջանի Հանրապետության կողմից սանձազերծված պատերազմի արդյունքում: Չնայած կնքված զինադադարի համաձայնագրին՝ դեռևս անորոշ են պատերազմի հետևանքները Հայաստանի տնտեսության վրա թե կարճաժամկետ, և թե երկարաժամկետ առումներով:

2022թ. փետրվարի 24-ին Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունն արագությամբ ծավալվում է՝ զգալի ազդեցություն թողնելով աշխարհի վրա: ԱՄՆ-ն և եվրոպական երկրները կոշտ պատժամիջոցներ են կիրառել Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Արևմտյան երկրները քննարկում են գոյություն ունեցող պատժամիջոցների ընդլայնումը: Ռուսաստանի Դաշնությունը (ՌԴ) Հայաստանի Հանրապետության էական առևտրատնտեսական գործընկերն է, ուստի սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ կիրառվող պատժամիջոցները, ինչպես նաև դրանց ընդարձակումը կարող են լուրջ ազդեցություն ունենալ Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական շուկաների և ամբողջ տնտեսության վրա: Բացի դա Խմբի դուստր ընկերություններից մեկը գրանցված է և գործունեություն է ծավալում ՌԴ-ում: Համաշխարհային մակարդակով ավելի խոր պատժամիջոցներ կիրառելը կարող է հանգեցնել բարձր գնաճի, ֆինանսական շուկաների աճի տեմպի նվազման և որոշակի խաթարման:

Ուկրաինայում բռնկված հակամարտությունը պատճառ դարձավ, որ հազարավոր ռուսներ և ուկրաինացիներ տեղափոխվեն Հայաստանի Հանրապետություն: Սա վերաբերում է ոչ միայն անհատներին, այլ նաև ձեռնարկություններին, որոնք հիմնադրվել և իրենց գործունեությունը ծավալել են այդ երկրներում: Դա հանգեցրեց հայկական շուկա արտարժույթի ներհոսքի ավելացմանը, ինչի հետևանքով հայկական դրամը զգալի արժևորվեց ԱՄՆ դոլարի և եվրոյի նկատմամբ:

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից: Հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով այն գնահատման վրա, որ Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

2.2 Չափման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի սկզբունքով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա զեղչված արժեքով կամ իրական արժեքով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Մայր Ընկերության գործառնական արժույթը:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Դրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՄ-ին համապատասխան համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Խմբի ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն 22-ում: Չնայած ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են ղեկավարության կողմից ներկա ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկացված լինելու վրա, այդ հաշվապահական գնահատականները, որպես կանոն, հազվադեպ են համապատասխանում իրական արդյունքներին: Հետևաբար, կատարված ենթադրությունները և դատողությունները համապատասխանաբար կճշգրտվեն այն տարում, որում պայմանները կփոխվեն:

2.5 Նոր և վերանայված ստանդարտների ընդունում

Ընթացիկ տարում Խումբն ընդունել է իր գործունեության համար կիրառելի և 2022թ. հունվարի 1-ից սկսվող ժամանակաշրջանների համար ուժի մեջ մտած բոլոր նոր և վերանայված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) և ՀՀՄՄԽ-ի Մեկնաբանման կոմիտեի (ՄԿ) կողմից:

Նշված փոփոխությունների բնույթը և ազդեցությունը բացահայտված են ստորև:

Նոր և վերանայված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ, որոնք կիրառելի են 2022թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար

Ներքոհիշյալ նոր ստանդարտներն ու փոփոխությունները, որոնք առաջին անգամ կիրառվել են 2022թ., որևէ էական ազդեցություն չեն ունեցել Խմբի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը
<i>ՖՀՄՄ 3</i>	<i>Հղումներ հայեցակարգային հիմունքներին (ՀՀՄՄ 3 փոփոխություններ)</i>
<i>ՀՀՄՄ 16</i>	<i>Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը (ՀՀՄՄ 16 փոփոխություններ)</i>
<i>ՀՀՄՄ 37</i>	<i>Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՄ 37 փոփոխություններ)</i>
<i>ՖՀՄՄ 1, ՖՀՄՄ 9, ՀՀՄՄ 41, ՖՀՄՄ 16</i>	<i>2018-20201թ. ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարեփոխումներ (ՖՀՄՄ 1, ՖՀՄՄ 9, ՀՀՄՄ 41, ՖՀՄՄ 16 փոփոխություններ)</i>

Ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Խմբի կողմից

Այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատման ամսաթվի դրությամբ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից թողարկվել

են որոշակի նոր ստանդարտներ, փոփոխություններ և մեկնաբանություններ գործող ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք սակայն դեռևս չեն գործում և նախօրոք չեն ներդրվել Խմբի կողմից:

Ղեկավարությունը կանխատեսում է, որ բոլոր կիրառելի հրապարակումները կներդրվեն Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում սկսած հրապարակման ուժի մեջ մտնելու ամսաթվին հաջորդող առաջին իսկ ժամանակաշրջանից:

Ղեկավարության կանխատեսմամբ այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և ներկայացված են ստորև.

Ստանդարտ	Ստանդարտի կամ մեկնաբանության անունը	Տվյալ ամսաթվին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար կիրառելի
ՖՀՄՄ 17	Փոփոխություններ Ապահովագրական պայմանագրերում ՖՀՄՄ 17, ներառյալ ՖՀՄՄ 9-ի կիրառումից ժամանակավոր ազատման երկարաձգումը (ՖՀՄՄ 4 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 12	Մեկ գործարքից առաջացող ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՄ 12 փոփոխություններ)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 1	Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՄ 8	Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում (ՀՀՄՄ 8 փոփոխություն)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 1	Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտում (ՀՀՄՄ 1 և Գործնական կիրառություն 2)	1 հունվարի 2023թ.
ՀՀՄՄ 1	Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՄ 16	Վարձակալության պարտավորություն Վաճառքի և հետադարձ վարձակալության գործարքի ժամանակ (ՖՀՄՄ 16 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.
ՀՀՄՄ 1	Ոչ-ընթացիկ պարտավորություններ պայմանագրերի հետ (ՀՀՄՄ 1 փոփոխություն)	1 հունվարի 2024թ.

2.6 Դուստր ընկերություններ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված են հետևյալ դուստր ընկերությունները.

31 դեկտեմբերի 2022թ. Դուստր ընկերություն	Մասնա- բաժին %	Գրանցման երկիր	Գրանցման ամսաթիվ	Գործու- նեության ուղորտ	Ձեռք- բերման ամսաթիվ
ԱԼՖԱ ԻՆՎԵՍՏ ՍՊԸ	50.05%	Հայաստան	27.12.2012	Ծառայու- թյունների մատուցու մ	08.11.2019
«ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼՆԻՅԵ ՊԼԱՏԵՃՆԻՅԵ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԻ» ՍՊԸ	75%	Ռուսաստան	06.04.2020	Ծառայու- թյունների մատուցու մ	06.04.2020
31 դեկտեմբերի 2021թ. Դուստր ընկերություն	Մասնա- բաժին %	Գրանցման երկիր	Գրանցման ամսաթիվ	Գործու- նեության ուղորտ	Ձեռք- բերման ամսաթիվ
ԱԼՖԱ ԻՆՎԵՍՏ ՍՊԸ	50.05%	Հայաստան	27.12.2012	Ծառայու- թյունների մատուցու մ	08.11.2019
«ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼՆԻՅԵ ՊԼԱՏԵՃՆԻՅԵ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԻ» ՍՊԸ	75%	Ռուսաստան	06.04.2020	Ծառայու- թյունների մատուցու մ	06.04.2020

2.7 Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաներկայացում

Խումբը կիրառում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները և իրականացնում է նախորդ տարիների սխալների ուղղումը հետընթաց՝ դրանց հայտնաբերումից հետո թողարկման համար հայտարարված ֆինանսական հաշվետվությունների առաջին փաթեթում՝ վերահաշվարկելով ներկայացված նախորդող ժամանակաշրջանների համեմատելի այն գումարները, որոնցում տեղի է ունեցել սխալը, կամ եթե սխալը տեղի է ունեցել նախքան ամենավաղ ներկայացված ժամանակաշրջանը, այդ դեպքում՝ վերահաշվարկելով ներկայացված ամենավաղ նախորդող ժամանակաշրջանի համար ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդները: Ֆինանսական հաշվետվությունները, ներառյալ նախորդ տարիների համադրելի տեղեկատվությունը, ներկայացված են այնպես, կարծես ուղղումը կատարվել է այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում առաջացել է դրա կատարման անհրաժեշտությունը: Հետևաբար, յուրաքանչյուր ներկայացված ժամանակաշրջանին վերաբերող ուղղման գումարը վերագրվում է այդ տարվա ֆինանսական տեղեկատվությանը (տես ծանոթագրություն 32):

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1 Համախմբման հիմքերը

Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները համախմբում են Մայր Ընկերության և իր բոլոր դուստր ընկերությունների՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները: Բոլոր դուստր ընկերությունների հաշվետու ամսաթիվը դեկտեմբերի 31-ն է:

Համախմբման ժամանակ Խմբի ընկերությունների միջև բոլոր գործարքները և մնացորդները բացառվում են, ներառյալ Խմբի ընկերությունների միջև գործարքների արդյունքում չվաստակած օգուտները և չկրած վնասները: Երբ ակտիվի ներխուժային վաճառքից առաջացող չկրած վնասը համախմբման ժամանակ հակադարձվում է, հիմքում ընկած ակտիվը նաև ենթարկվում է արժեզրկվածության գծով ստուգման՝ Խմբի տեսանկյունից:

Տարվա ընթացքում ձեռք բերած կամ օտարած դուստր ընկերությունների շահույթը կամ վնասը և այլ համապարփակ արդյունքը ճանաչվում են ձեռքբերման ամսաթվից կամ մինչև օտարման ամսաթիվը, որը կիրառելի է:

Խումբը դուստր ընկերությունների ընդհանուր համախառն եկամուտը կամ վնասը բաշխում է մայր ընկերության սեփականատերերի և չվերահսկող բաժնեմասերի միջև՝ առաջնորդվելով սեփականության համապատասխան բաժնեմասով:

3.2 Բիզնեսի միավորումներ

Բիզնես միավորումների հաշվառման ժամանակ Խումբը կիրառում է գնման մեթոդը: Դուստր ընկերության նկատմամբ վերահսկողություն ձեռք բերելու համար փոխանցված հատուցումը հաշվառվում է որպես փոխանցված ակտիվների, առաջացած պարտավորությունների և Խմբի թողարկած սեփական կապիտալի բաժնեմասերի՝ ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքների հանրագումար, որը ներառում է պայմանական հատուցման համաձայնությունից առաջացող ցանկացած ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը: Ձեռք բերման ծախսերը ծախսագրվում են տեղի ունենալուն զուգընթաց:

Ձեռք բերված ակտիվները և ստանձնած պարտավորությունները սովորաբար չափվում են ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ իրենց իրական արժեքով:

3.3 Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Խմբի համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը:

	2022թ. դեկտեմբերի 31	2021թ. դեկտեմբերի 31	2020թ. դեկտեմբերի 31
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	393.57	480.14	522.59
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	420.06	542.61	641.11
ՀՀ դրամ/1 ՌՌԻԲ	5.59	6.42	7.02

Ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում և չափվում են պատմական արժեքով (հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքը), բացառությամբ

իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների, որոնք վերահաշվարկվում են իրական արժեքի չափման օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով:

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում: Իրական արժեքով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ներառվում են ժամանակաշրջանի շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած տարբերությունների, որոնց վերաբերող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Նման ոչ դրամային հոդվածների դեպքում շահույթի կամ վնասի ցանկացած փոխարժեքային բաղադրիչ նույնպես ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Համախմբված Ֆինանսական հաշվետվությունների վերահաշվարկումն այլ արժույթով

Խմբի ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ռուբլուց դրամի՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով: Եկամտային և ծախսային հոդվածները վերահաշվարկվում են դրամով՝ օգտագործելով ժամանակաշրջանի միջին փոխարժեքը, մինչդեռ սեփական կապիտալի հաշիվները վերահաշվարկվում են կիրառելով պատմական փոխարժեքները, որոնք գործում էին գործարքի օրվա դրությամբ: Փոխարժեքային տարբերությունների արդյունքը գրանցվում է անմիջապես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և ներկայացվում է սեփական կապիտալում՝ արտարժույթի փոխարկման պահուստում:

3.4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Մնացորդները դրամարկղում և բանկերում ներառում են կանխիկ միջոցները, բանկային հաշիվների մնացորդները և դրամական միջոցները՝ ճանապարհին և սեփական տերմինալներում:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության նպատակով՝ դրամական միջոցների համարժեքները կարճաժամկետ, բարձր իրացվելի ներդրումներն են, որոնք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Խումբը դասակարգում է ներդրումները որպես դրամական միջոցների համարժեքներ այն դեպքում, եթե դրանք հեշտ փոխարկվում են դրամական միջոցների՝ նախապես հայտնի գումարներով, և որոնց արժեքի փոփոխման ռիսկը նշանակալի չէ:

3.5 Ֆինանսական գործիքներ

Ճանաչում և ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են, երբ Խումբը դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվներն ապաճանաչվում են, երբ լրանում են ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները, կամ այն ժամանակ, երբ ֆինանսական ակտիվները բոլոր նշանակալից ռիսկերով ու հատուցումներով փոխանցվում են երրորդ կողմին:

Ֆինանսական պարտավորությունները ապաճանաչվում են, երբ դրանք մարվում են, վճարման ենթակա չեն, չեղյալ են ճանաչվել կամ լրացել է դրանց ուժի մեջ լինելու ժամկետը:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և սկզբնական չափումը

Բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, բացառությամբ այն առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն

պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ և չափվում են գործարքի գնով՝ ՖՀՄՍ 15-ի պահանջներին համապատասխան:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հեջավորման գործիքների բաժանվում են հետևյալ կատեգորիաների.

- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող,
- իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- իրական արժեքով չափվող՝ այլ համապարփակ արդյունքում:

Ներկայացված ժամանակաշրջաններում Խումբը չունի որպես իրական արժեքով հաշվառվող դասակարգված ֆինանսական ակտիվներ:

Դասակարգումը բնորոշվում է հետևյալ երկու պարագայով.

- Խմբի՝ ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը,
- ֆինանսական ակտիվի՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի հատկանիշները:

Ֆինանսական ակտիվներին առնչվող ամբողջ եկամուտը և ծախսերը, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, արտացոլված են ֆինանսական եկամուտում կամ այլ ֆինանսական արդյունքներում, բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման, որը արտացոլված է այլ ծախսերում: Խմբի ֆինանսական ակտիվները, ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ծանոթագրություն 23.2-ում:

Ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումը

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով, եթե ակտիվները բավարարում են հետևյալ պայմաններին (և չեն դասակարգված որպես իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով).

- դրանք պահվում են այն բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները և հավաքագրել դրանց հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը,
- ֆինանսական ակտիվների պայմանագրային պայմաններն առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո այս ակտիվները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն դեպքերում, երբ զեղչման ազդեցությունը աննշան է, զեղչում չի կատարվում: Ֆինանսական գործիքների այս կատեգորիայում են դասակարգվում Խմբի դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և այլ դեբիտորական պարտքերը:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչելու համար ՖՀՄՍ 9-ում արժեզրկմանը ներկայացված պահանջներում օգտագործվում է ապագային առնչվող տեղեկատվություն՝ «Ակնկալվող պարտքային կորուստների մոդելը»: ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների շրջանակներում ընդգրկվող գործիքները ներառում են տրված վարկերը և այլ փոխառային տիպի այլ ֆինանսական ակտիվները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ արդյունքում, առևտրային դեբիտորական պարտքերը, պայմանագրային ակտիվները որոնք ճանաչվել և չափվել են ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն և վարկային պարտավորությունները և որոշ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը (թողարկողի համար), որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթում կամ վնասում:

Պարտքային ռիսկը գնահատելիս և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Խումբը դիտարկում է տեղեկատվության ավելի ընդլայնված զանգված՝ ներառյալ անցյալ իրադարձությունները, ընթացիկ պայմանները, խելամիտ և հիմնավորված կանխատեսումները, որոնք ազդեցություն ունեն գործիքի ապագա դրամական հոսքերի ակնկալվող հավաքագրելիության վրա:

Առաջընթաց գնահատման մոտեցումը կիրառելիս առանձնացվում են հետևյալները.

Ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չեն վատթարացել կամ ունեն ցածր պարտքային ռիսկ («Փուլ 1») և

Ֆինանսական գործիքներ, որոնց պարտքային որակները սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն վատթարացել են և որոնց պարտքային ռիսկը ցածր չէ («Փուլ 2»):

«Փուլ 3»-ը ընդգրկում է այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց մասով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ ապացույցներ:

Առաջին դասի ակտիվների համար ճանաչվում են «12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները», մինչդեռ «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները» ճանաչվում են երկրորդ դասի ակտիվների համար: Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը որոշվում է ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ժամկետի պարտքային կորուստների հավանականության միջին կշռված գնահատումով:

Չավարտված գործարքներ

Չավարտված գործարքները ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր և պայմանագրային ակտիվներ

Խումբը հաշվառում է առևտրային դեբիտորական պարտքերը և պայմանագրային ակտիվները օգտվելով պարզեցված մոտեցումից և կորուստի գծով պահուստը ձևակերպում է որպես գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են պայմանագրային դրամական հոսքերի ակնկալվող դադարեցումները՝ հաշվի առնելով ֆինանսական ակտիվի գործողության ժամկետի ամբողջ ընթացքում ցանկացած պահի չմարվելու հնարավորությունը: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկելիս Խումբն օգտագործում է պահուստի մատրիցան՝ ելնելով պատմական փորձից, արտաքին ցուցանիշներից և ապագային առնչվող տեղեկատվությունից:

Խումբը գնահատում է առևտրային դեբիտորական պարտքերի արժեզրկումը հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ, դրանք խմբավորվել են՝ ելնելով ժամկետանց օրերից: ՖՀՄՄ 9-ի՝ արժեզրկմանը ներկայացվող պահանջների կիրառման մանրամասն վերլուծությունն արտացոլված է ծանոթագրություն 24-ում:

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը

Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են վարկերը, առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը, ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները: Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները, ըստ կատեգորիաների, ներկայացված են ծանոթագրություն 23.2-ում:

Վարկեր և փոխառություններ

Վարկերը և փոխառությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ առանց գործարքային ծախսերի: Իրական արժեքի և նոմինալ արժեքի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ փոխառությունը ստացվել է սեփականատերերից: Այս դեպքում իրական և նոմինալ արժեքների միջև տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ: Սկզբնական ճանաչումից հետո վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, իսկ այս արժեքի և մարման արժեքի միջև տարբերությունը փոխառության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ արդյունավետ

տոկոսադրույքի մեթոդով: Տոկոսավճարները և փոխառությունների հետ կապված այլ ծախսերը ծախսագրվում են կատարմանը զուգահեռ՝ որպես ֆինանսական ծախսերի մի մաս, բացի որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանն ուղղակիորեն վերագրվող փոխառության ծախսումներից, որոնք կապիտալացվում են որպես այդ ակտիվի արժեքի մաս:

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով, հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություններ

Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

3.6 Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցիչ փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցիչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները սահմանվում է 1-10 տարի, բացառությամբ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների (ծանոթ. 15):

3.7 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Խմբի կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Խմբի ոչ նյութական ակտիվները, հիմնականում, բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, ծրագրերի օգտագործման լիցենզիաներից և այլն:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, որը կազմում է 1-10 տարի համակարգչային ծրագրերի, լիցենզիաների և այլ ոչ նյութական ակտիվների համար, բացառությամբ «ԻՂՐԱՄ ԻՆՏԵՐՆԵՏԱՅԻՆ ՎՃԱՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ» վճարահաշվարկային համակարգչային ծրագրի, որի օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատվել է 50 տարի:

3.8 Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում

Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ակտիվները չեն ամորտիզացվում և յուրաքանչյուր տարի ենթարկվում են արժեզրկման ստուգման: Մաշվող ակտիվներն արժեզրկման համար վերանայվում են, երբ իրադարձությունները և հանգամանքների փոփոխությունները վկայում են այն մասին, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է չվերականգնվել: Արժեզրկման կորուստը ճանաչվում է այն գումարով, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է փոխհատուցվող գումարը:

Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գույքի և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Երբ հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը պետք է ավելացվի մինչև նրա փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ակտիվի ավելացված հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի գծով արժեզրկումից կորուստներ ճանաչված չլինեին: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումն անմիջապես ճանաչվում է որպես եկամուտ շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորստի ցանկացած հակադարձում դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

3.9 Վարձակալված ակտիվներ

Խումբը կնքում է վարձակալական պայմանագրեր հիմնականում գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի համար: Վարձակալական պայմանագրերը սովորաբար կնքվում են 1-ից 3 տարի ժամկետով, և բոլորն ունեն երկարաձգման ժամկետներ: Խումբը չի կնքում վաճառքի և հետադարձ վարձակալության պայմանագրեր: Բոլոր վարձակալության պայմանագրերը կնքվում են անհատական հիմունքներով և պարունակում են տարբեր պայմաններ:

Խումբը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է կամ պարունակում է վարձակալություն պայմանագրի գործողության սկզբում: Վարձակալության պայմանագիրն իրավունք է տալիս որոշակի ժամանակահատվածում սահմանելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումն ուղղությունները և ստանալու որոշակիացված ակտիվից բոլոր տնտեսական օգուտները՝ փոխհատուցման դիմաց:

ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ առկա գործառնական վարձակալությունների համար Խումբն ընտրել է սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները չներառել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի չափման մեջ: Այդ ամսաթվին Խումբը նաև ընտրել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափել անցման օրվա դրությամբ առկա վարձակալական պարտավորությանը հավասար գումարով՝ ճշգրտված բոլոր կանխավճարների կամ հաշվեզրված վարձակալական վճարների չափով:

Սկզբնական կիրառման ամսաթվին օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների արժեզրկման ստուգում կատարելու փոխարեն, Խումբը հիմնվել է պատմական գնահատման վրա՝ արդյոք վարձակալություններն անբարենպաստ են, թե ոչ, անմիջապես նախքան ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթիվը:

Այն վարձակալությունների համար, որոնք նախկինում հաշվառվել են որպես գործառնական վարձակալություններ և որոնց մնացորդային ժամկետը 12 ամսից պակաս է, նաև փոքրարժեք վարձակալությունների համար, անցման ժամանակ Խումբը կիրառել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ չճանաչելու, այլ վարձակալական ծախսը վարձակալության մնացորդային ժամկետի ընթացքում գծային հիմունքով հաշվառելու այլընտրանքը:

Այն վարձակալությունների համար, որոնք նախկինում հաշվառվել են որպես ֆինանսական վարձակալություններ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալական պարտավորությունը սկզբնական կիրառման ամսաթվին չափվում են այն գումարով, որով չափվել են անմիջապես նախքան սկզբնական կիրառման ամսաթիվը՝ ՀՀՄՍ 17-ի կիրառմամբ:

ՖՀՄՍ 16-ին անցնելիս վարձակալության գծով պարտավորության նկատմամբ կիրառված լրացուցիչ փոխառության միջին կշռված դրույքը կազմում է 11.2%:

Վարձակալությունը երկարաձգելու կամ դադարեցնելու այլընտրանքները դիտարկելիս Խումբը օգտվել է հետադարձ ամսաթվով դատողություններ կիրառելու հնարավորությունից՝ վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

Վարձակալության ճանաչումը և չափումը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Խումբն իր ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Խմբի կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Խումբը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Խումբը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան:

Մեկնարկի ամսաթվին Խումբը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Խմբի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզումներ:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Խումբը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում:

3.10 Սեփական կապիտալ

Խմբի կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով:

Կանոնադրական կապիտալն իրենից ներկայացնում է Խմբի տեղաբաշխված բաժնեմասերի նոմինալ արժեքը:

Կուտակված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների կուտակված շահույթը:

Լրացուցիչ կապիտալը Խմբի մասնակցից ներգրավված փոխառության իրական և անվանական արժեքների տարբերությունն է, որը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես լրացուցիչ կապիտալ:

Փոխարկման պահուստը ներառում է Խմբում ընդգրկված արտերկրյա կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները դրամով վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները:

Սեփականատերերի հետ բոլոր գործարքները առանձին-առանձին գրանցված են սեփական կապիտալում:

Շահաբաժինները հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

3.11 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, երբ Խումբն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի ար-դյունք, և էթե հավանական է, որ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե դրա ազդեցությունը զգալի է, ապա պահուստը որոշվում է ապագա դրամական արտահոսքերի գեղջման միջոցով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի վերաբերյալ շուկայի ընթացիկ գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը վերագրվող յուրահատուկ ռիսկերը:

3.12 Շահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ, ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Խումբը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային

հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ, ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

3.13 Հատուցումներ աշխատակիցներին

Կարճաժամկետ հատուցումներն աշխատակիցներին այն հատուցումներն են, որոնք ենթակա են մարման ամբողջությամբ տարեկան այն հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտից հետո տասներկու ամսվա ընթացքում, որում աշխատակիցները մատուցել են համապատասխան ծառայությունները: Դրանք ներառում են՝

- (ա) աշխատավարձերը և պարգևավճարները,
- (բ) վճարովի տարեկան արձակուրդները և անաշխատունակության հետ կապված վճարովի արձակուրդները,

Երբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Խմբին մատուցում են ծառայություններ, Խումբն աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների չգեղջված գումարը, որն ակնկալվում է վճարել այդ ծառայությունների դիմաց, ճանաչում է՝

- (ա) որպես պարտավորություն (հաշվեգրված ծախս)՝ արդեն վճարված ցանկացած գումար հանելուց հետո: Եթե արդեն վճարված գումարը գերազանցում է հատուցումների չգեղջված գումարը, Խումբը պետք է ճանաչի այդ տարբերությունը որպես ակտիվ (կանխավճարված ծախս)՝ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի,
- (բ) որպես ծախս, եթե գումարը չի ներառվել այլ ակտիվի արժեքի մեջ:

Վճարովի բացակայություններ

Վճարովի բացակայությունների ձևով աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են հետևյալ կերպ.

- (ա) կուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ աշխատակիցները ծառայություն են մատուցում, որն ավելացնում է իրենց իրավունքները ապագա վճարովի բացակայությունների նկատմամբ,
- (բ) չկուտակվող վճարովի բացակայությունների դեպքում՝ այն ժամանակ, երբ բացակայությունը տեղի է ունենում:

Պարգևավճարներ

Պարգևավճարների գծով ակնկալվող ծախսումները ճանաչվում են միայն այն ժամանակ, երբ Խումբն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ներկա պարտականություն գոյություն ունի այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը վճարում չկատարելու ոչ մի իրատեսական այլընտրանք չունի:

3.14 Հասույթ

Հասույթը ձևավորվում է հիմնականում վճարահաշվարկային ծառայությունների մատուցումից:

Որոշելու համար, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել հասույթ, թե ոչ, Խումբը առաջնորդվում է 5-քայլի գործընթացով.

- 1 Բացահայտել հաճախորդի հետ պայմանագիրը

- 2 Բացահայտել կատարման պարտականությունները
- 3 Որոշել գործարքի գինը
- 4 Բաշխել գործարքի գինը կատարման պարտականությունների միջև
- 5 Ճանաչել հասույթը, երբ կատարման պարտականությունը(ները) բավարարված են

Հասույթը ճանաչվում է կամ ժամանակի մեջ որևէ պահին կամ ժամանակի ընթացքում, երբ Խումբը բավարարում է կատարման իր պարտականությունը՝ հաճախորդին փոխանցելով խոստացված ծառայությունը:

Խումբը ճանաչում է դեռևս չբավարարված կատարման պարտականությունների համար ստացված հատուցման դիմաց պայմանագրային պարտավորությունները և արտացոլում է այդ գումարները ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում որպես պարտավորություններ վճարահաշվարկային գործառնությունների գծով (տե՛ս ծանոթագրություն 15): Նման ձևով, եթե Խումբը բավարարում է կատարման պարտականությունը մինչև հատուցման ստանալը, Խումբը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչում է կամ պայմանագրային ակտիվ, կամ դեբիտորական պարտք՝ կախված նրանից, թե արդյոք հատուցման ժամկետը լրանալուց առաջ անհրաժեշտ է միայն որոշակի ժամանակ, թե այլ լրացուցիչ պայման:

Վճարահաշվարկային ծառայություններ

Հասույթն առաջանում է վճարահաշվարկային ծառայությունների դիմաց վճարվելիք կոմիսիոն վճարներից:

Վճարահաշվարկային ծառայությունները մասնավորապես ներառում են՝

- հայկական դրամով կամ արտարժույթով վճարողներից որպես ձեռնարկատիրական գործունեություն վճարումների ընդունումը շահառուին ցանկացած եղանակով անմիջականորեն կամ վճարահաշվարկային ծառայություններ մատուցող այլ անձի միջոցով վճարելու նպատակով կամ հայկական դրամով կամ արտարժույթով շահառուներին որպես ձեռնարկատիրական գործունեություն վճարումների կատարումն այդ անձանց օգտին ցանկացած եղանակով ստացված միջոցների հաշվին.
- էլեկտրոնային փողերի թողարկումը, սպասարկումը և իրացումը
- երրորդ անձանց համար դրամարկղային գործառնությունների իրականացումը
- պրոցեսինգի և քլիրինգի իրականացումը:

Վճարումների ընդունման, կանխիկացման և դրամական փոխանցումների ծառայություններից ստացվող հասույթը հիմնականում ներառում է ծառայություններից օգտվելու համար կատարվող ամսական վճարները և ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում ծառայությունների մատուցման հետ մեկտեղ: Ծառայությունների մատուցման ընթացքը չափվում է ընդունված վճարումների, կանխիկացման գործառնությունների և դրամական փոխանցումների ծավալի հիման վրա:

Մպասարկման ծառայություններից ստացվող հասույթը հիմնականում ներառում է ծառայություններից օգտվելու համար կատարվող հաստատագրված ամսական վճարները և ճանաչվում է ժամանակի ընթացքում ծառայությունների մատուցման հետ մեկտեղ՝ անցած ժամանակը կիրառելով որպես ծառայությունների մատուցման ընթացքի չափման միավոր:

Խմբի կողմից մատուցվող վճարահաշվարկային ծառայությունների հաշվառումն իրականացվում է Խմբի պրոցեսինգային, տեխնիկական և այլ բաժինների կողմից ներկայացրած հաշվետվությունների և այլ գրավոր ներկայացումների հիման վրա: Վերոհիշյալ հաշվետվությունների և այլ գրավոր ներկայացումները, ըստ ներկայացման ժամկետների, լինում են օրական և ամսական:

Տոկոսներից եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համամասնության հիմունքով՝ մնացորդային արժեքի նկատմամբ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը, որը զեղչում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների ներհոսքերը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետում՝ մինչև ակտիվի զուտ հաշվեկշռային արժեքը:

4 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներ- կայացված)
Դրամական միջոցներ դրամարկղում	3,045	50,713
Դրամական միջոցներ առևտրային բանկերում	13,073,825	8,471,307
Դրամական միջոցներ տերմինալներում	536,316	392,751
Չավարտված գործարքներ	1,365,578	2,317,505
Ցպահանջ ավանդ	93,472	-
	15,072,236	11,232,276
Ակնկալվող պարտքային կորուստների համար պահուստ	(28,728)	(41,082)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15,043,508	11,191,194

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ. Փուլ 1	2021թ. Փուլ 1
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	41,082	22,870
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(12,354)	18,212
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	28,728	41,082

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 12,291,387 հազար դրամ գումարով (90.3%) հաշիվները կենտրոնացված են երկու բանկում, ինչն իրենից ներկայացնում է էական կենտրոնացում (2021թ. 6,764,614 հազար դրամ երկու բանկում (81%)):

Չավարտված գործարքներն իրենցից ներկայացնում են Խմբի հաճախորդների կողմից տերմինալների միջոցով և էլեկտրոնային հարթակներով իրականացված գործարքները, որոնց գծով վճարումները Խումբը ստանում է 1-5 բանկային օրվա ընթացքում:

Պարտքային և արտարժույթային ռիսկերի ենթարկվածությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ում:

5 Ավանդներ բանկերում

Հազար դրամ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներ- կայացված)
Կարճաժամկետ ավանդներ առևտրային բանկերում	119,792	189,296
Ակնկալվող պարտքային կորուստների համար պահուստ	(824)	(2,083)
Ընդամենը ավանդներ բանկերում	118,968	187,213

Ավանդների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2022 թ. Փուլ 1	2021 թ. Փուլ 1
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	2,083	1,352
Կորուստների գծով պահուստների զուտ վերաչափում	(1,259)	731
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	824	2,083

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ավանդները ներդրված են մեկ բանկում (2021թ.՝ մեկ բանկում): Ավանդները ենթակա են մարման 2023թ.-ի ընթացքում, սակայն Խումբն ըստ ավանդային պայմանագրերի իրավունք ունի ժամկետի ավարտից շուտ ետ ստանալ ավանդները՝ 10 օր առաջ բանկին համապատասխան դիմում ներկայացնելու և ավանդի դիմաց հաշվեգրված տոկոսները ցպահանջ ավանդների տոկոսադրույքով վերահաշվարկվելու պայմանով:

Ավանդները ներդրված են ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով (2021թ.՝ ՀՀ դրամով և ԱՄՆ դոլարով):

2022թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամով ներդրված ավանդների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 8.12% և ԱՄՆ դոլարով ներդրված ավանդների միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 3.75% (2021թ. ՀՀ դրամով 8.19%, ԱՄՆ դոլարով 4.50%):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 20,000 հազար ՀՀ դրամի (2020թ.՝ 20,000 հազար ՀՀ դրամ) ավանդը գրավադրված է բանկում ստացված 1 երաշխիքի դիմաց, որը ենթակա է մարման մինչև 2023թ.-ի դեկտեմբերը (տե՛ս ծանոթագրություն 13):

6 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ

	Համակարգչային և այլ տեխնիկա	Գրասենյակային գույք և այլ հիմնական միջոցներ	Հիմնական միջոցներում վարձակալված կապիտալ ներդրումներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Այլ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>						
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	251,637	22,948	6,483	91,765	3,791	376,624
Ավելացում	66,703	2,148	-	37,601	11,473	117,925
Օտարում/դուրսգրում	(1,300)	-	-	-	-	(1,300)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	317,040	25,096	6,483	129,366	15,264	493,249
Ավելացում	144,807	28,197	64,067	-	10,837	247,908
Օտարում/դուրսգրում	(17,073)	-	-	(91,765)	(2,095)	(110,933)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	444,774	53,293	70,550	37,601	24,006	630,224
<i>Կուտակված մաշվածություն</i>						
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	90,827	13,601	4,056	59,664	207	168,355
Տարվա հաշվարկ	35,025	2,994	267	33,127	569	71,982
Օտարում/դուրսգրում	(40)	-	-	-	-	(40)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	125,812	16,595	4,323	92,791	776	240,297
Տարվա հաշվարկ	43,348	8,213	16,659	13,436	710	82,366
Օտարում/դուրսգրում	(1,453)	-	-	(91,765)	(154)	(93,372)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	167,707	24,808	20,982	14,462	1,332	229,291

Հազար դրամ

	Համակարգչային և այլ տեխնիկա	Գրասենյակային գույք և այլ հիմնական միջոցներ	Հիմնական միջոցներում վարձակալված կապիտալ ներդրումներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Այլ	Ընդամենը
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>						
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	191,228	8,501	2,160	36,575	14,488	252,952
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	277,067	28,485	49,568	23,139	22,674	400,933

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկսնական արժեքը կազմում է 96,868 հազար դրամ (2021թ.՝ 98,475 հազար դրամ):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա հիմնական միջոցների:

7 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար դրամ	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և այլն	Ընդամենը
<i>Մկգբնական արժեք</i>			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	841,913	29,398	871,311
Ավելացում	18,338	3,163	21,501
Արտարժույթի վերահաշվարկման տարբերություն	(43,989)	-	(43,989)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	816,262	32,561	848,823
Ավելացում	186,358	4,048	190,406
Արտարժույթի վերահաշվարկման տարբերություն	(60,851)	-	(60,851)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	941,769	36,609	978,378
<i>Կուտակված ամորտիզացիա</i>			
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	124,953	23,821	148,774
Տարվա հաշվարկ	66,892	5,273	72,165
Արտարժույթի վերահաշվարկման տարբերություն	(3,373)	-	(3,373)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	188,472	29,094	217,566
Տարվա հաշվարկ	65,953	4,085	70,038
Արտարժույթի վերահաշվարկման տարբերություն	(12,134)	-	(12,134)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	242,291	33,179	275,470
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>			
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	627,790	3,467	631,257
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	699,478	3,430	702,908

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ոչ նյութական ակտիվների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկրնական արժեքը կազմում է 30,413 հազար դրամ (2021թ.՝ 26,768 հազար դրամ):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը չի տիրապետել պարտավորությունների դիմաց գրավադրված կամ որևէ այլ սահմանափակման ենթակա ոչ նյութական ակտիվների:

8 Գուղվիլ

Գուղվիլն առաջացել է Ալֆա Ինվեստ ՍՊԸ-ում բաժնեմասի գնման պահին: Վերջինիս հիմնական գործունեությունը Մայր Ընկերությանը տերմինալների վարձակալությամբ տրամադրումն է, դրանց սպասարկումը և հաճախորդներին գովազդային ծառայությունների մատուցումը:

Գուղվիլի տարեկան արժեզրկման ստուգման նպատակով վերջինիս արժեքը համադրվել է վերոնշյալ գործառնական սեզմենտի նկատմամբ, որից որ ակնկալվել է, որ Խումբը կշահի բիզնեսների համակցության սիներգիայի արդյունքում:

Խումբը գուղվիլի հետ կապված դրամաստեղծ միավորների արժեզրկման ստուգում իրականացնում է տարեկան կտրվածքով կամ ավելի հաճախ, եթե կա հայտանիշ, որ վերջինս արժեզրկվել է: Դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը դրա իրական արժեքի և վաճառքի ծախսումների տարբերության և վերջինիս օգտագործման արժեքի առավելագույնն է: Վերջինս որոշվում է շուկայական կապիտալացման մոտեցման հիման վրա՝ դիտարկելի շուկայական տվյալներից ստացված հասույթի և գուտ շահույթի բազմապատիկի միջոցով: Ընթացիկ տարվա ընթացքում գուղվիլի արժեզրկման որևէ հայտանիշ չի հայտնաբերվել:

9 Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2022թ.	2021թ. (վերաներ- կայացված)
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	92,753	20,475
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված փոխհատուցում (տե՛ս ծանոթագրություն 21)	87,107	73,833
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված	(11,713)	(1,555)
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	168,147	92,753

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2021թ.			2022թ.		
	Զուտ մնացորդ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված	Զուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավորություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	2,145	535	-	2,680	2,680	-
Չավարտված գործարքներ	5,479	(2,840)	-	2,639	2,639	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	21,717	21,886	-	43,603	43,603	-
Հիմնական միջոցներ	(6,584)	2,419	-	(4,165)	-	4,165
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	20,360	35,572	-	55,932	55,932	-
Վարձակալության գծով պարտավորություն	7,076	(2,438)	-	4,638	4,638	-
Հարկային վնաս	44,115	31,973	-	76,088	76,088	-
Արտարժույթի վերահաշվարկման տարբերություն	(1,555)	-	(11,713)	(13,268)	(13,268)	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	92,753	87,107	(11,713)	168,147	172,312	4,165

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2020թ.			2021թ.		
	Չուտ մնացորդ	Շահույթում վնասում ճանաչված	Այլ համա- պարփակ ֆինան- սական արդյունք- ներում ճանաչված	Չուտ մնացորդ	Հետաձգված հարկային ակտիվ	Հետաձգված հարկային պարտավո- րություն
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,278	867	-	2,145	2,145	-
Չավարտված գործարքներ	2,935	2544	-	5,479	5,479	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	912	20805	-	21,717	21,717	-
Հիմնական միջոցներ	(5,778)	(806)	-	(6,584)	-	(6,584)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	14,684	5676	-	20,360	20,360	-
Վարձակալության գծով պարտավորու- թյուն	6,444	632	-	7,076	7,076	-
Հարկային վնաս	-	44,115	-	44,115	44,115	-
Արտարժույթի վերահաշվարկ- ման տարբերու- թյուն	-	-	(1,555)	(1,555)	(1,555)	-
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	20,475	73,833	(1,555)	92,753	99,337	(6,584)

10 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)	
	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	1,116,059	1,091,823
Ակնկալվող պարտքային կորուստների համար պահուստ	(12,756)	(10,266)
<i>Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ</i>	<u>1,103,303</u>	<u>1,081,557</u>
Տրված կանխավճարներ	168,221	184,021
Այլ դեբիտորական պարտքեր	10,165	7,339
<i>Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ</i>	<u>178,386</u>	<u>191,360</u>
Ընդամենը առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	<u>1,281,689</u>	<u>1,272,917</u>

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Պարտքային և արտարժույթային ռիսկերի ենթարկվածությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ում:

Վերը ներկայացված արժեզրկման պահուստի համեմատական գումարը հաշվարկված է ՖՀՄՍ 9-ի ակնկալվող կորուստների մոդելի հիման վրա:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ.		2021թ.	
	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	10,266		4,255	
Կորուստների գծով պահուստների գուտ վերաչափում	18,777		20,822	
Դուրսգրում	(16,287)		(14,811)	
Մնացորդը դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>12,756</u>		<u>10,266</u>	

11 Կապիտալ և պահուստներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ միակ բաժնետերը «ԴԻՋԻԹԼ ՀՈԼԴԻՆԳՍ ԼԻՄԻԹԵԴ» ՍՊԸ-ն է;

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված կանոնադրական կապիտալը կազմում է 365,446 հազար դրամ:

Խմբի կանոնադրական կապիտալի մի մասը՝ 185,446 հազ. դրամը համալրվել է ոչ նյութական ակտիվով՝ «ԻԴԴԱՄ ԻՆՏԵՐՆԵՏԱՅԻՆ ՎՃԱՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ» վճարահաշվարկային համակարգչային ծրագրի նկատմամբ բացառիկ իրավունքների ներդրմամբ, իսկ մնացած մասի համալրումն իրականացվել է ՀՀ դրամով:

12 Վարկեր բանկերից

Խումբը վարկերը ներգրավել է ՀՀ առևտրային մեկ բանկից, ՀՀ դրամով: Վարկերի մարման ժամկետներն են 2024թ. նոյեմբերի 25 և 2025թ. ապրիլի 2, վարկի տոկոսադրույքը սահմանվել է առաջին 24 ամսվա համար 11%, այնուհետև փաստացի մնացորդի նկատմամբ լողացող տոկոս՝ բանկի հաշվարկային դրույք +0.9%:

Բանկը համաձայն վարկային պայմանագրի, իրավունք ունի անակցեպտ կարգով բանկային հաշիվներից կատարել գանձումներ ժամկետանց վարկային պարտավորությունների առկայության դեպքում:

Վարկերի և փոխառությունների իրական արժեքը հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին, քանի որ գեղջման ազդեցությունն էական չէ (տե՛ս ծանոթագրություն 25):

Խմբի տոկոսային ռիսկերի մասին ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ում:

13 Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներ- կայացված)
Վճարահաշվարկային գործառնությունների գծով	7,937,546	6,490,718
Հաճախորդների նկատմամբ էլեկտրոնային փողերի գծով	1,665,592	1,886,944
Այլ առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	18,304	40,835
Ընդամենը առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	<u>9,621,442</u>	<u>8,418,497</u>

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի մեջ ներառված որոշ գործընկերների վճարման պարտավորության կատարումն ապահովված է բանկից ստացված երաշխիքով (տե՛ս ծանոթագրություն 5):

Մատուցված ծառայություններից առաջացած պարտավորությունների մարման միջին տևողությունը կազմում է 15 օր:

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվառվում: Խումբն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարումը, որոշ գործընկերների գծով ապահովված են ստացված երաշխիքներով:

Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի հետ կապված արժույթային և իրացվելիության ռիսկի ենթարկվածությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ում:

14 Այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներ- կայացված)
Հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի	47,372	33,107
Անձնակազմի նկատմամբ պարտավորություն	32,632	19,410
Պահուստներ	310,735	110,183
Վարձակալության գծով պարտավորություն (տես՝ ծանոթագրություն 15)	25,767	39,313
Շահաբաժին (տես՝ ծանոթագրություն 30.2)	1,100,000	-
Այլ պարտավորություններ	24,780	11,426
Ընդամենը այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,541,286	213,439

15 Վարձակալություն

Խումբը վարձակալել է գլխամասային գրասենյակային և մասնաճյուղերի տարածքներ: Վերջիններիս հետ պայմանագրերը դադարեցվել են 2022թ. -ին: Բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրածախ ակտիվների վարձակալությունների՝ յուրաքանչյուր վարձակալություն արտացոլվել է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում որպես օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Վարձակալությունները չեն պարունակում վարձակալության փոփոխուն վճարումներ: Խումբը դասակարգում է իր՝ օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները սեփական հիմնական միջոցների դասակարգմանը համահունչ (տես՝ ծանոթագրություն 6):

Ընդհանուր առմամբ յուրաքանչյուր վարձակալություն պարունակում է սահմանափակում, ըստ որի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը կարող է օգտագործել միայն Խումբը, քանի դեռ առկա չէ ակտիվը այլ կողմի տրամադրելու պայմանագրային իրավունք: Վարձակալությունները կամ չեղյալ չհայտարարվող են, կամ կարող են չեղյալ հայտարարվել՝ միայն առաջացնելով նշանակալի դադարեցման վճար: Որոշ վարձակալություններ պարունակում են վարձակալության ժամկետը երկարացնելու հնարավորություն: Խմբին արգելված է հիմքում ընկած ակտիվը վաճառել կամ գրավադրել: Վարձակալված գրասենյակային և մասնաճյուղերի տարածքները Խումբը պետք է պահպանի բարեկարգ վիճակում (վերանորոգված) և վարձակալության վերջում գույքը վերադարձնի իր սկզբնական վիճակով: Վարձակալական պայմանագրերի համաձայն Խումբը պետք է ապահովագրի հիմնական միջոցի տարրերը և կատարի պահպանման ծախսեր այդ տարրերի մասով:

Ստորև աղյուսակում նկարագրված են Խմբի վարձակալական գործառույթները ըստ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների տիպերի.

Վարձակալված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Վարձակալված օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների քանակ	Մնացոր- դային ժամկետ	Միջին մնացորդային վարձակալական ժամկետ	Երկարացման հնարավորությամբ վարձակալություն- ների քանակ
Գլխամասային գրասենյակի տարածք	4	36 ամիս	36 ամիս	1
Մասնաճյուղերի գրասենյակների տարածքներ	2	8-13 ամիս	10 ամիս	-

Վարձակալության գծով պարտավորությունները ներկայացված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության այլ կրեդիտորական պարտքեր հոդվածում (տե՛ս ծանոթագրություն 14):

Ստորև ներկայացված է հաշվետու ժամանակաշրջանում վարձակալության գծով պարտավորությունների շարժը.

Հազար ՀՀ դրամ	2022թ.	2021թ. (վերաներ- կայացված)
ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման ազդեցությունը (հունվարի 1-ի դրությամբ)	39,313	35,802
Ավելացում	-	37,601
Վերաչափում	29,825	-
Տոկոսի կուտակում	5,333	1,746
Վճարումներ	(48,704)	(35,836)
Ընդամենը վարձակալության գծով պարտավորություններ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	25,767	39,313

2022թ. և 2021թ. ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների նկատմամբ կիրառված միջին կշռված տոկոսադրույքը կազմում է 11.2%: Վարձակալության գծով պարտավորությունները ապահովագրված են համապատասխան հիմքում ընկած ակտիվներով:

16 Մատուցված ծառայություններից հասույթ

Հազար դրամ

	2022թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի (վերաներ- կայացված)
Միջնորդավճար մատուցված ծառայությունների դիմաց	9,083,727	6,776,637
Հաճախորդների սինխրոնիզացիա բանկի հետ	44,342	56,303
Բանկի հետ համատեղ վճարահաշվարկային քարտերի տրամադրում	1,130,242	911,894
QR/հետվճար (քեշբեք)	268,333	130,674
Այլ վճարահաշվարկային ծառայություններ	78,545	31,957
Գովազդային ծառայություններ	26,294	49,578
Ընդամենը մատուցված ծառայություններից եկամուտ	10,631,483	7,957,043

17 Վարչական այլ ծախսեր

Հազար դրամ

	2022թ. Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին Ավարտված տարի (վերաներ- կայացված)
Մարկետինգի և գովազդի գծով ծախսեր	364,798	279,431
Accuant հաճախորդների նույնականացում	125,882	137,919
ԻԴԴԱՍ համակարգի սպասարկման ծախսեր	108,000	108,000
Գրասենյակային ծախսեր	89,288	29,178
Բանկային ծառայությունների գծով ծախսեր	28,925	25,307
Բարեգործական ծախսեր	27,027	17,150
Խորհրդատվական և այլ ծառայությունների գծով ծախսեր	26,132	34,682
Այլ ծախսեր	282,776	208,764
Ընդամենը վարչական և այլ ծախսեր	1,052,828	840,431

18 Ֆինանսական եկամուտ և ծախսեր

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի (վերաներ- կայացված)
Բանկային ավանդներից և բանկային հաշիվներից	293,027	151,364
Ընդամենը ֆինանսական եկամուտներ	293,027	151,364
Վարկերի գծով	(106,538)	(96,253)
Վարձակալության պարտավորությունների գծով	(5,333)	(1,746)
Ընդամենը ֆինանսական ծախսեր	(111,871)	(97,999)
Զուտ ֆինանսական եկամուտ	181,156	53,365

19 Արժեզրկման ծախս, զուտ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի (վերաներ- կայացված)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (տե՛ս ծանոթագրություն 4)	(12,354)	18,212
Ավանդներ բանկերում (տե՛ս ծանոթագրություն 5)	(1,259)	731
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր (տե՛ս ծանոթագրություն 10)	18,777	20,822
Այլ	18,067	321
	23,231	40,086

20 Արտարժույթային գործառնություններից եկամուտ, զուտ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի (վերաներ- կայացված)
Փոխաժեքային տարբերություններից զուտ օգուտ/վնաս	4,316	(70,304)
Արտարժույթի առուվաճառքից զուտ օգուտներ	289,569	394,571
Ընդամենը զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	293,885	324,267

21 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի (վերաներ- կայացված)
Ընթացիկ հարկ	1,170,402	816,518
Հետաձգված հարկ (տե՛ս ծանոթագրություն 9)	(87,107)	(73,833)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	1,083,295	742,685

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2021թ.՝ 18%): Խմբի դուստր ընկերություններից մեկը գրանցված է Ռուսաստանի Դաշնությունում (ՌԴ) և հանդիսանում է ՌԴ հարկ վճարող, որտեղ շահութահարկի դրույքաչափը 20% է: ՀՀ և ՌԴ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունը մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջացնում է ժամանակավոր տարբերություններ:

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)		Արդյունավետ հարկային դրույքաչափ (%)	
	2022թ.	2021թ. (վերաներկայացված)	2021թ. (վերաներկայացված)	2021թ. (վերաներկայացված)
Շահույթ մինչև հարկումը	5,966,436		4,047,795	
Շահութահարկ՝ 18% դրույքաչափով	1,073,959	18.00%	728,603	18.00%
Հարկային վնաս	(31,973)	(0.54%)	(44,115)	(1.09%)
Չնվազեցվող ծախսեր	41,891	0.70%	44,655	1.10%
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություն	(1,418)	(0.02%)	13,542	0.33%
Ընթացիկ տարում ճանաչված՝ նախորդ տարվա ընթացիկ հարկին վերաբերող ճշգրտումներ	836	0.01%	-	-
Շահութահարկի գծով ծախս	1,083,295	18.16%	742,685	18.35%

22 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք տվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

22.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Խումբն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները կարող են չհամապատասխանել իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական տարում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

Ոչ ընթացիկ ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Խումբը գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունեն ակտիվների արժեզրկման ցուցանիշներ: Եթե կան նման ցուցանիշներ, Խումբը հաշվարկում է այդ ակտիվների փոխհատուցվող գումարը: Փոխհատուցվող գումարը վաճառքի գույքի գնի և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է: Եթե ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է նրա հաշվեկշռային արժեքից, ապա ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստներն անմիջապես ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համապատասխան ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված արժեքով, որի դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկման որոշման ժամանակ ղեկավարությունը կատարել է որոշ գնահատումներ, որոնք ներառում են, մասնավորապես,

արժեզրկման պատճառը, ժամանակը և գումարը: Արժեզրկումը կախված է մի շարք գործոններից, մասնավորապես, տեխնոլոգիական փոփոխություններից (որոնք կարող են ազդել ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքների վրա), ծառայության մատուցման դադարեցումից (որը կարող է հանգեցնել լիցենզիայի դադարեցմանը և հետևաբար համապատասխան ոչ նյութական ակտիվի արժեզրկմանը):

Գուղվիլի արժեզրկման վերաբերյալ տես ծանոթագրություն 8-ը:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Մա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում (տե՛ս ծանոթագրություն 25):

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Խումբն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Խումբը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

23 Ֆինանսական գործիքներ

23.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի, ֆինանսական պարտավորության և բաժնային գործիքի յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3-ում:

23.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները ըստ կատեգորիաների ներկայացված են ստորև.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)
<i>Անորտիզացված արժեք</i>		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15,043,508	11,191,194
Ավանդներ բանկերում	118,968	187,213
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	1,103,303	1,081,557
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	16,265,779	12,459,964

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներկայացված)
<i>Անորտիզացված արժեք</i>		
Վարկեր բանկերից	487,192	788,776
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	9,621,442	8,418,497
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	1,158,399	58,723
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	11,267,033	9,265,996

24 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Խումբը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Խումբը չի ներգրավված սպեկուլյատիվ նպատակներով ֆինանսական ակտիվների ակտիվ առքուվաճառքի գործարքներում, ինչպես նաև չի թողարկում օպցիոններ: Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Խումբը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները:

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Խումբը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի, որը բխում է գործառնական գործունեությունից:

Արտարժույթային ռիսկ

Խումբն իրականացնում է գործարքներ արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Խմբին ենթարկում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են հիմնական դեկավար անձնակազմին տրամադրված տվյալները, որոնք արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի ամսաթվի փոխարժեքով.

Արտարժույթային ռիսկն ունի հետևյալ ազդեցությունը Խմբի ֆինանսական ակտիվների վրա՝

Հոդված
Հազար դրամ

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	104,204	23	44,810
Ավանդներ բանկերում	38,855	-	-
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	97	-	53,616
	<u>143,156</u>	<u>23</u>	<u>98,426</u>
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>			
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	8,005	-	4,215
	<u>8,005</u>	<u>-</u>	<u>4,215</u>
Զուտ դիրք 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>135,151</u>	<u>23</u>	<u>94,211</u>
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	150,020	442	95,310
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	<u>18,399</u>	<u>-</u>	<u>4,587</u>
Զուտ դիրք 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	<u>131,621</u>	<u>442</u>	<u>90,723</u>

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Խմբի զգայունությունը ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի և Ռուսական ռուբլու նկատմամբ դրամի 20% (2021թ.՝ 10%) աճին կամ նվազմանը: 20%-ը (2021թ.՝ 10%) դեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և ժամանակաշրջանի վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 20%-ով (2021թ.՝ 10%):

Դրամի արժեվորումը ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի և Ռուսական ռուբլիի նկատմամբ 20%-ով (2021թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

	ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Եվրոյի ազդեցություն		Ռուսական ռուբլիի ազդեցություն	
	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.	2022թ.	2021թ.
Շահույթ	27,030	13,162	5	44	18,842	9,072
Մեփական կապիտալ	27,030	13,162	5	44	18,842	9,072

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված արտերկրյա գործարքների ծավալից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված վերլուծությունը կարելի է համարել Խմբի՝ արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածության արտացոլումը:

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է այն հավանականությունից, որ տոկոսադրույքների փոփոխություններն ուղղակիորեն կազդեն Խմբի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքի և նրանց իրական արժեքի վրա:

Խմբի զգայունությունը տոկոսադրույքի աճի նկատմամբ հիմնականում կախված է ներգրավված վարկի պայմանագրով սահմանված տոկոսադրույքի հնարավոր փոփոխությունից: Խումբը գնահատել է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով:

Տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունը զուտ տոկոսային եկամտի վրա՝ 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող տատանվող տոկոսադրույքով ֆինանսական պարտավորությունների գծով գնահատվել է ոչ էական:

բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Խումբը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Խմբի պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից՝ ներառյալ բանկերում պահվող դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, բանկային ավանդները և առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը:

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է խմբային հիմունքով՝ ելնելով Խմբի պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների և ավանդների մասով պարտքային ռիսկը կառավարվում է դրանք տարբեր բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով:

Խումբը շարունակաբար հսկում է հաճախորդների պարտքը: Եթե հնարավոր է, օգտագործվում են նաև հաճախորդների վերաբերյալ արտաքին վարկանիշներ և/կամ հաշվետվություններ: Խմբի քաղաքականությունն է համագործակցել միայն վճարունակ գործընկերների հետ: Ընթացիկ պարտքային ռիսկը կառավարվում է պարբերական ժամկետային վերլուծություններ կատարելու միջոցով՝ համատեղելով յուրաքանչյուր հաճախորդի համար պարտքի սահմանաչափի որոշմամբ:

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար Խումբը գրավ չի վերցնում:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Խումբը բոլոր առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ի պարզեցված մոդելը՝ «գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչում», քանի որ այս դեբիտորները չեն պարունակում էական ֆինանսական բաղադրիչ:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս առևտրային դեբիտորական պարտքերը գնահատվել են հավաքական հիմունքով, քանի որ դրանք ունեն պարտքային ռիսկի ընդհանուր բնորոշումներ:

Ակնկալվող կորուստների դրույքաչափերը հաշվարկվել են՝ հիմնվելով 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ին համապատասխանաբար նախորդող ժամանակաշրջաններում ձևավորված պատմական պարտքային կորուստների վրա: Այս պատմական դրույքաչափերը ճշգրտվում են, որպեսզի արտացոլեն ընթացիկ և ապագային վերաբերող մակրոտնտեսական գործոնները, որոնք ազդեցություն ունեն հաճախորդի՝ չվճարված մնացորդը մարելու կարողության վրա: Հաշվի առնելով պարտքային ռիսկի կարճաժամկետ բնույթը՝ այս մակրոտնտեսական գործոնների ազդեցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում էական չի:

զ) *Իրացվելիության ռիսկ*

Իրացվելիության ռիսկը կապված է Խմբի ֆինանսական պարտավորությունները ժամանակին մարելու կարողությամբ նորմալ և սթրեսային իրավիճակներում: Այս ռիսկի գազաման նպատակով Խումբը կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Մա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի ապահովվածության հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Խումբը պահում է բարձր իրացվելի և ապակենտրոնացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Իրացվելիության դիրքը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր սցենարների դեպքում, հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Խմբի հետ մասնավորապես:

Խմբի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ պլանի առկայությունը և վերահսկել հաշվեկշռային իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Խումբը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջներին համապատասխան, այն է՝ էլեկտրոնային փող թողարկող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների բարձր իրացվելի ակտիվների և պարտավորությունների միջև հարաբերակցությունը պետք է կազմի 100 տոկոս:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Մայր Ընկերությունը պահպանել է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված իրացվելիության նորմատիվը: Մայր Ընկերությունը չի ունեցել իրացվելիության նորմատիվի խախտումներ:

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ցուցանիշները հետևյալն են.

Հազար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, %
Բարձր իրացվելի ակտիվներ/ ցպահանջ պարտավորություններ	126	131
<i>Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ միջև մարումը մնացած ժամկետների</i>		

Ստորև ներկայացվում է 2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի չզեղչված ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ հաշվեկշռի ամսաթվից մինչև պայմանագրերում նշված մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես:

Հազար ՀՀ դրամ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 1 ամիս	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Վարկեր բանկերից	19,592	215,507	313,465	-	548,564
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	9,621,442	-	-	-	9,621,442
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	32,632	1,100,000	-	-	1,132,632
Վարձակալության գծով պարտավորություն	1,144	12,584	13,728	-	27,456
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	9,674,810	1,328,091	327,193	-	11,330,094

Հազար ՀՀ դրամ

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
	Մինչև 1 ամիս	1 - 12 ամիս	1-5 տարի	5 տարուց ավելի	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Վարկեր բանկերից	23,935	263,281	648,454	-	935,670
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	8,434,834	-	-	-	8,434,834
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	6,210	113,113	-	-	119,323
Վարձակալության գծով պարտավորություն	1,394	14,934	27,606	-	43,934
Ընդամենը չզեղչված ֆինանսական պարտավորություններ	8,466,373	391,328	676,060	-	9,533,761

25 Իրական արժեքի չափում

Խումբը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- 1-ին մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են նմանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- 2-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),

- 3-րդ մակարդակ՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

25.1 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի չափում

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չեն չափվել իրենց իրական արժեքով և ըստ մակարդակի վերլուծում է դրանք իրական արժեքի հիերարխիայում, թե իրական արժեքի չափումը որ դասում է դասակարգված:

Հազար ՀՀ դրամ

31 դեկտեմբերի 2022թ.

				Ընդամենը	Ընդամենը
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	իրական արժեք	հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	15,043,508	-	15,043,508	15,043,508
Ավանդներ բանկերում	-	118,968	-	118,968	118,968
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	-	1,103,303	-	1,103,303	1,103,303
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Վարկեր բանկերից	-	487,192	-	487,192	487,192
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	-	9,621,442	-	9,621,442	9,621,442
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	1,158,399	-	1,158,399	1,158,399

				Ընդամենը	Ընդամենը
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	իրական արժեք	հաշվեկշռային արժեք
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	-	11,191,194	-	11,191,194	11,191,194
Ավանդներ բանկերում	-	187,213	-	187,213	187,213
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	-	1,081,557	-	1,081,557	1,081,557
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>					
Վարկեր բանկերից	-	788,776	-	788,776	788,776
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	-	8,418,497	-	8,418,497	8,418,497
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	58,723	-	58,723	58,723

Առևտրային դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքեր

Չավարտված գործարքների գծով ստացվելիք գումարների և առևտրային դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի իրական արժեքը գնահատվում է օգտագործելով զեղչված դրամական հոսքերի մեթոդը, կիրառելով նմանատիպ մարման ժամկետ ունեցող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար առաջարկվող դրույքաչափերը: Ցպահանջ վճարվելիք և ստացվելիք գումարների իրական արժեքը հաշվետու ամսաթվին վճարվելիք գումարն է:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով: Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների հաշվեկշռային արժեքը մոտ է դրանց իրական արժեքին:

26 Պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային պարտավորություններ

Հայաստանում հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է, և նրան բնորոշ է օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների հաճախակի փոփոխությունները, որոնք երբեմն անհասկանալի են, հակասական և ենթակա տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրման հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում, հարկային մարմինների կողմից չի կարող կիրառվել հավելյալ հարկերի պարտադրումներ, տույժեր և տուգանքներ, ավելի քան ստուգման նախորդող հաշվետու 3 տարիների համար:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել հարկային ռիսկեր, որոնք ավելի զգալի են քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, հիմնվելով Հայաստանում կիրառվող հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատարանի որոշումների իր մեկնաբանությունների վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և

եթե ղեկավար մարմիններին հաջողվի հարկադրել իրենց մեկնաբանությունները, ապա այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցությունը կարող է էական լինել:

Ղեկավարությունը համոզված է, որ Խումբն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի նկատմամբ չի եղել որևէ դատական հայց: Հետևաբար Խմբի կողմից իրավական և հարկային պարտավորությունների գծով համապատասխան պահուստներ չեն ձևավորվել:

27 Պարտավորվածություններ

27.1 Կապիտալ ներդրումների գծով պարտավորվածություններ

Մայր Ընկերությունը «ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼՆԸՅԵ ՊԼԱՏԵԺՆԸՅԵ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԻ» ՍՊԸ դուստր ընկերության հիմնադիրման պայմանագրի համաձայն պետք է իրականացնի ներդրում դուստր ընկերությունում՝ ԱյԴիՓԵՅ համակարգի զարգացման նպատակով: Դեռևս չկատարված ներդրման գումարը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին կազմում է 322 հազար ԱՄՆ դոլարին համարժեք ռուբլի (2021թ.՝ 500 հազար ԱՄՆ դոլարին համարժեք ռուբլի):

28 Պայմանականություններ

28.1 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Խումբը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Խմբի գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն: Քանի դեռ Խումբը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ նյութական ազդեցություն ունենալ Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

28.2 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

29 Ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող պարտավորությունների համադրում

Խմբի պարտավորություններում ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող փոփոխությունները կարող են դասակարգվել հետևյալ կերպ.

Հազար ՀՀ դրամ

	Վարկեր բանկերից	Վարձակալության գծով պարտավորություններ	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեք 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	979,751	35,802	1,015,553
Ավելացում	-	37,601	37,601
Մարումներ	(287,228)	(35,836)	(323,064)
Այլ	96,253	1,746	97,999
Հաշվեկշռային արժեք 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	788,776	39,313	828,089
Ավելացում	299,955	29,825	329,780
Մարումներ	(707,349)	(48,704)	(756,053)
Այլ	105,810	5,333	111,143
Հաշվեկշռային արժեք 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	487,192	25,767	512,959

«Այլ» տողում ներառված են նոր ձևավորված վարձակալության գծով պարտավորությունները և անկանխիկ շարժում հանդիսացող վարձակալության վերանայումները: Այն նաև ներառում է վարկեր բանկերից և վարձակալության գծով պարտավորությունների գծով հաշվեգրված, բայց դեռևս չվճարված տոկոսները: Խումբը դասակարգում է վճարված տոկոսները որպես դրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված գործառնական գործունեությունից:

30 Կապակցված կողմեր

Խմբի կապակցված կողմերը ներառում են Մայր Ընկերությունը, դուստր ընկերությունները (առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների համար), հիմնական ղեկավար անձնակազմը և այլն:

Խմբի միակ մասնակիցը՝ Դիջիթլ Հոլդինգս Լիմիթեդ ՍՊԸ, վերջինիս բաժնետեր Դրիվելո Հոլդինգ Լիմիթեդ ՍՊԸ-ն: Կապակցված կողմերը ներառում է նաև հիմնական ղեկավար անձնակազմը:

30.1 Վերահսկողություն

Խումբը վերահսկվում է Դիջիթլ Հոլդինգս Լիմիթեդ ՍՊԸ կողմից (գրանցված է ՀՀ-ում), որը հանդիսանում է Խմբի 100 տոկոս բաժնետեր:

Խմբի վերջնական մայր ընկերությունն է Դրիվելո Հոլդինգ Լիմիթեդ ՍՊԸ-ն, որը գրանցված է Կիպրոսում: Խմբի վերահսկող է հանդիսանում միակ մասնակցի գլխավոր տնօրեն Լալա Գուրգենի Բախշեցյանը՝ Դրիվելո Հոլդինգ Լիմիթեդ ՍՊԸ-ում 99 տոկոս բաժնեմասով:

30.2 Շահաբաժին

2022թ.-ին Խումբը հայտարարել է 3,242,550 հազար դրամ շահաբաժին, որից 1,100,000 հազար դրամը ենթակա է վճարման 2023թ.-ին, իսկ տարբերությունը վճարվել է 2022թ.-ի ընթացքում (2021թ.՝ վճարվել է 1,500,000 հազար դրամ շահաբաժին):

30.3 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

2022թ. Մայր Ընկերությունը տրամադրել է 2,000,000 հազար դրամ փոխառություն Դրիվելո Հոլդինգ Լիմիթեդ ՍՊԸ-ին, որի մնացորդը տարներջի դրությամբ գրո դրամ է:

2022թ. փետրվարի 2-ին Ալֆա Ինվեստ ՍՊԸ 49,95 տոկոս բաժնետեր է դարձել Արթուր Ստեփանյանը:

2022թ. մայիսի 31-ին Ֆելիքս Խաչատրյանը դարձել է «ՈՒՆԻՎԵՐՍԱԼՆԸՅԵ ՊԼԱՏԵԺՆԸՅԵ ՏԵԽՆՈԼՈԳԻԻ» ՍՊԸ 25 տոկոս բաժնետեր:

30.4 Գործարքներ ղեկավարության և նրանց անմիջական ազգականների հետ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի ղեկավարությունը և նրանց անմիջական ազգականները Խմբի կանոնադրական կապիտալում էական մասնակցություն չունեն:

Հիմնական ղեկավար անձնակազմը ժամանակաշրջանի ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը, որը ներառված է «Անձնակազմի գծով ծախսեր» հոդվածում.

Հազար դրամ	2021թ.	2021թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի (վերաներկայացված)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	272,608	89,547
	272,608	89,547

31 Կապիտալի համարժեքություն

ԻԴԴԱՄ ՍՊԸ-ն պահպանում է ակտիվ կառավարվող կապիտալի կառուցվածք վճարահաշվարկային կազմակերպությունների գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու համար: Ընկերության կապիտալի համարժեքությունն այլ միջոցների հետ մեկտեղ վերահսկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատված կանոններով և նորմատիվներով:

ՀՀ կենտրոնական բանկը վճարահաշվարկային կազմակերպությունների համար սահմանել է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 100,000 հազար դրամի չափով:

Նախորդ տարիների համեմատ նպատակներում, քաղաքականությունում և գործընթացներում փոփոխություններ չեն եղել:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է կանոնադրական կապիտալը (ընդ որում, կանոնադրական կապիտալի ոչ նյութական ակտիվներով համարված մասը ընդհանուր կապիտալի հաշվարկին մասնակցում է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի՝ 100,000 հազար դրամի 25 տոկոսի չափով) չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը:

2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև.

Հագար ՀՀ դրամ	Աուդիտ չարված	
	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հիմնական կապիտալ	821,503	818,415
Ընդամենը՝ ընդհանուր նորմատիվային կապիտալ	821,503	818,415

Ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությունը պահպանել է կապիտալի համարժեքության նկատմամբ բոլոր պահանջները:

32 Համադրելի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաներկայացում

Խումբն առաջին անգամ է ներկայացնում համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ:

Համախմբման արդյունքում նախորդ տարների ֆինանսական հաշվետվությունները վերաներկայացվել են: Արդյունքում՝ 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա, ինչպես նաև 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական հաշվետվություններն ամբողջությամբ վերաներկայացվել են, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Հազար դրամ

	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (նախքան վերաներ- կայացումը)	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներ- կայացված)	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (նախքան վերաներ- կայացումը)	2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (վերաներ- կայացված)
<i>Ակտիվներ</i>				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	11,057,926	11,191,194	6,816,032	7,221,002
Ավանդներ բանկերում	126,317	187,213	119,445	119,445
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	1,191,869	1,272,917	515,215	553,746
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	30,453	92,753	20,475	20,475
Հիմնական միջոցներ	72,183	252,952	66,458	208,269
Ոչ նյութական ակտիվներ	231,182	631,257	233,601	722,537
Գուդվիլ	-	184,285	-	184,285
Ներդրումներ դուստր ընկերություններում	1,149,945	-	1,149,945	-
Ընդամենը ակտիվներ	13,859,875	13,812,571	8,921,171	9,029,759
<i>Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ</i>				
<i>Պարտավորություններ</i>				
Վարկեր բանկերից	788,776	788,776	979,751	979,751
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	8,434,834	8,418,497	5,726,631	5,722,330
Այլ կրեդիտորական պարտքեր	191,743	213,439	146,614	156,659
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	623,097	646,514	153,520	162,934
	10,038,450	10,067,226	7,006,516	7,021,674
<i>Սեփական կապիտալ</i>				
Կանոնադրական կապիտալ	365,446	365,446	365,446	365,446
Լրացուցիչ կապիտալ	6,340	6,340	6,340	6,340
Կուտակված շահույթ	3,449,639	3,305,157	1,542,869	1,500,406
Արտարժույթի փոխարկման պահուստ	-	1,900	-	52,787
	3,821,425	3,678,843	1,914,655	1,924,979
Զվերահսկվող բաժնեմաս	-	66,502	-	83,106
Ընդամենը կապիտալ	3,821,425	3,745,345	1,914,655	2,008,085
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ	13,859,875	13,812,571	8,921,171	9,029,759

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվություն

Հազար դրամ	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի (նախքան վերաներկայացումը)	2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի (վերաներկայացված)
Մատուցված ծառայություններից եկամուտ	7,907,333	7,957,043
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	(1,976,864)	(1,979,710)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(874,564)	(1,060,728)
Վճարահաշվարկային սարքավորումների սպասարկման ծախսեր	(400,251)	(233,408)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(74,404)	(144,147)
Վարչական այլ ծախսեր	(731,713)	(840,431)
Գործառնական շահույթ	3,849,537	3,698,619
Այլ եկամուտ	-	8,389
Ֆինանսական եկամուտ	151,364	151,364
Ֆինանսական ծախս	(97,999)	(97,999)
Այլ ոչ ֆինանսական եկամուտ/(ծախս)	-	3,241
Արժեզրկման ծախս, զուտ	(39,669)	(40,086)
Արտարժույթային գործառնություններից եկամուտ, զուտ	326,658	324,267
Շահույթ մինչև հարկումը	4,189,891	4,047,795
Շահութահարկի գծով ծախս	(783,121)	(742,685)
Տարվա շահույթ	3,406,770	3,305,110
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք</i>		
<i>Հոդվածներ, որոնք հետագայում կվերադասակարգվեն շահույթին կամ վնասին</i>		
Արտերկրյա ստորաբաժանումների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերություններ	-	(67,850)
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	-	(67,850)
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունք	3,406,770	3,237,260